

POSTANOWIENIE

Dnia 1 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

Jolanta Małgorzata Jarząbek (ławnik Sądu Najwyższego)

w sprawie z wniosku M. w likwidacji z siedzibą w R. (Księstwo Lichtenstein)

z udziałem Bank S.A. z siedzibą w W.

o wpis hipoteki przymusowej łącznej kaucyjnej w kwocie 27 958 907,50 zł
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych 1 czerwca 2023 r.

skargi nadzwyczajnej wniesionej przez Prokuratora Generalnego od orzeczenia
referendarza sądowego Sądu Rejonowego w Kołobrzegu z 4 lipca 2016 r., sygn.
Dz.Kw. 3395/16:

- 1. odrzuca skargę nadzwyczajną;**
- 2. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania
wywołanego wniesioną skargę nadzwyczajną.**

UZASADNIENIE

W dniu 4 lipca 2016 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym
w Kołobrzegu w sprawie Dz.Kw. 3395/16 wpisał w dziale IV księgi wieczystej
nr [...] hipotekę przymusową łączną kaucyjną w kwocie 27 958 907,50 zł na rzecz
M. z siedzibą w R.

Prokurator Generalny skargą nadzwyczajną z 16 marca 2021 r. zaskarżył
prawomocne orzeczenie referendarza sądowego Sądu Rejonowego w Kołobrzegu
z 4 lipca 2016 r. w przedmiocie wpisu w księdze wieczystej nr [...] hipoteki
przymusowej łącznej kaucyjnej w kwocie 27 958 907,50 zł na rzecz M. z siedzibą w

R. w całości, wnosząc o uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz oddalenie wniosku o wpis hipoteki.

Uczestnik postępowania B. S.A. w W. w odpowiedzi na skargę nadzwyczajną wniósł o uwzględnienie skargi nadzwyczajnej Prokuratora Generalnego.

Wnioskodawca M. w likwidacji z siedzibą w R. w odpowiedzi na skargę nadzwyczajną wniósł o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od skarżącego i uczestników solidarnie na rzecz wnioskodawcy kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga nadzwyczajna podlegała odrzuceniu.

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 154 ze zm., dalej zamiennie: „u.SN”) w art. 89 i następnych, wprowadziła oraz uregulowała nowy, nadzwyczajny środek zaskarżenia, mający zapewnić zgodność orzeczeń z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej.

Zgodnie z art. 95 pkt 1 u.SN. w zakresie nieuregulowanym przepisami ustawy do skargi nadzwyczajnej, w tym postępowania w sprawie tej skargi, stosuje się w zakresie spraw cywilnych, przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego dotyczące skargi kasacyjnej, z wyłączeniem art. 398⁴ § 2 oraz art. 398⁹ k.p.c.

Przepisy ustawy o Sądzie Najwyższym nie regulują warunków formalnych skargi nadzwyczajnej, dlatego też należy zastosować w tym zakresie regulacje zawarte w Kodeksie postępowania cywilnego.

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c. do elementów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej (a zatem także skargi nadzwyczajnej) należy m.in. oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem czy jest ono zaskarżone w całości czy w części (pkt 1), a także sformułowanie wniosku o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany (pkt 3).

W poddanej pod rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego skardze nadzwyczajnej Prokurator Generalny we wnioskach skargi nie wskazał, czy domaga się uchylenia orzeczenia w całości czy też w części, co jest wadą skargi nadzwyczajnej samą w sobie, jak również nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, czy zakres zaskarżenia koresponduje z wnioskami skargi. Nie wniósł zarazem o zmianę orzeczenia oraz nie oznaczył także, czy domaga się oddalenia wniosku o wpis hipoteki w całości lub w części.

Oznaczenie zaskarżonego orzeczenia, jak również określenie zakresu zaskarżenia i wniosków skargi nadzwyczajnej powinno być bardzo precyzyjne i nie może budzić wątpliwości, bowiem wyznacza ono granice zaskarżenia i wraz z podstawami kształtuje zakres rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Skarga nadzwyczajna, podobnie jak skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana, aby nie stwarzała żadnych wątpliwości interpretacyjnych, a zakres zaskarżenia i jego wnioski nie mogą być określane przez Sąd Najwyższy na podstawie wykładni użytych przez skarżącego sformułowań. Znaczenie tych wymagań i bezwzględny obowiązek precyzji w oznaczaniu zakresu zaskarżenia i wniosków skargi powoduje, że braki skargi w tym zakresie nie podlegają usunięciu w ramach procedury naprawczej stosowanej przy usuwaniu braków formalnych (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 3 czerwca 2016 r., IV CSK 796/15; z 24 czerwca 2021 r., III CSK 134/20; z 21 września 2022 r., I NSNc 531/21).

Określenie zakresu zaskarżenia oraz wniosku o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia stanowi przedmiot odrębnych wymogów formalnych skargi nadzwyczajnej, co oznacza, że skarżący w obu tych kwestiach powinien odrębnie sformułować własne stanowisko. Sąd nie ma możliwości dopowiadania za skarżącego, czy żądanie w skardze uchylenia i zmiany zaskarżonego orzeczenia miałyby oznaczać orzeczenie jako całość, czy orzeczenie w zaskarżonej (lub jeszcze innej) części. W świetle art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. w zw. z art. 95 pkt 1 u.SN konieczne jest oznaczenie zakresu, w jakim zaskarżone orzeczenie ma zostać uchylone lub uchylone i zmienione, albo wprost, albo co najmniej przez jednoznaczne odesłanie do prawidłowo określonego zakresu zaskarżenia, także jeśli orzeczenie zostało zaskarżone w całości

(postanowienia Sądu Najwyższego: z 20 kwietnia 2022 r., I CSK 2268/22; z 26 września 2022 r., I CSK 1563/22).

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 95 pkt 1 u.SN. w zw. z art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odrzucił skargę nadzwyczajną.

Jednocześnie, na podstawie art. 398¹⁸ k.p.c. w zw. z art. 95 pkt 1 u.SN Sąd Najwyższy zniósł wzajemnie między stronami koszty postępowania wywołanego wniesieniem skargi nadzwyczajnej.

Niezależnie od powyższego, na marginesie jedynie zaznaczyć należy, że bezpośrednio przed posiedzeniem w niniejszej sprawie dokonano w Sądzie Najwyższym sprawdzenia treści księgi wieczystej nr [...] prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Kołobrzegu. Ustalono, że sporna hipoteka przymusowa łączna kaucyjna została wykreślona z działu IV wymienionej księgi wieczystej w dniu 23 marca 2021 r., a zatem już po wniesieniu skargi nadzwyczajnej w niniejszej sprawie. Ponadto warto zwrócić uwagę, że Sąd Najwyższy w orzeczeniu z 22 czerwca 2022 r. I NSNc 309/21 obszernie omówił gwarancje ochrony własności i innych praw majątkowych, wyjaśniając powody dla nieuwzględnienia skargi nadzwyczajnej.

[ms]